

ניבוי תוחלת החיים של ארגונים עסקיים – מחקר בתהליך

מאת

פרופ' יצחק סמואל

ד"ר צבי וינר

המכללה האקדמית גליל מערבי

תקציר

ארגונים לכל סוגיהם מתקיימים באמצעות ניהול יחסי חליפין תדירים, של תשומות-תפוקות, עם סביבותיהם. סיכויי ההישרדות של ארגונים מותנים במידת ההלימה שלהם לסביבות החיצוניות שבמחיצתן הם פועלים. בין שאר הגורמים המשפיעים על תוחלת החיים של ארגונים, שני גורמים הם חיוניים להבטחת ההלימה שלהם לסביבה. הגורם האחד הוא **סל התוצרים** (portfolio) שהארגון מייצר ומספק לסביבה; והגורם השני הוא **טכנולוגיית הייצור** שבאמצעותה הארגון מפיק את תוצריו.

השערת המחקר גורסת, כי בשנים הראשונות להיווסדם ארגונים עסקיים נהנים מהלימה (fit) גבוהה של מוצריהם לצורכי השוק הרלבנטי וכן משימוש נכון ועדכני של הטכנולוגיה המיטבית כדי לייצר את סל המוצרים, אחרת בסביבה תחרותית – ספק אם הם היו נוצרים. אולם, במרוצת הזמן, מסיבות שונות, חלה שחיקה בנחיצות של אותם תוצרים לשווקים שלהם וסל התוצרים הולך ומשתנה בהדרגה. כך, גם קיימת נטייה של האמצעים הטכנולוגיים שהארגון משתמש בהם להתיישן, בהשוואה לחידושים בסביבה ובטכנולוגיות של המתחרים, ולכן גורם זה הופך בהדרגה מנכס לנטל על הארגון.

לשם בדיקת ההשערה, פותח בשלב הראשון של המחקר מודל תיאורטי המסביר את העיכוב שההנהלה הבכירה של הארגון נוקטת בהטמעת השינויים המתבקשים בסל המוצרים ובטכנולוגיית הייצור. בהינתן עיכובים אלה מתחיל תהליך של התדרדרות הארגון העסקי וסיכויי ההישרדות שלו הולכים ופוחתים, כיוון שההסתברות שהוא יצליח להדביק את קצב השינויים המצטבר בסל המוצרים ובטכנולוגיה הולכת ופוחתת. מודל זה מאפשר עריכת סימולציות של ארגונים בתנאים ובמצבים שונים והערכת קצב השקיעה שלהם עד הגעתם לסוף דרכם, כלומר, את תוחלת החיים שלהם.